

літика не може носити ситуативний характер. Визначаючи в якості пріоритету держави реалізацію державної молодіжної політики як системну діяльність у зносинах з особистістю, молоддю, молодіжним рухом (Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні: Декларація Верховної Ради України від 15 грудня 1992 року// Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 16. – Ст.166) необхідно системно, послідовно та постійно її реалізовувати. Швидкоплинність молодості визначає необхідність постійного корегування конкретних заходів з реалізації державної молодіжної політики. Тут необхідно відокремлювати стратегічні цілі та завдання (визначені як орієнтири, концептуальні засади в Конституції та базових ювенальних законах) та ситуативні, які формуються під впливом змін в потребах молоді та можливостях держави. Збалансування стратегічних та ситуативних завдань можливе за умови злагодженого функціонування механізму реалізації державної молодіжної політики.

Механізм реалізації державної молодіжної політики має складну структуру в якій можна виділити наступні блоки: політико-правовий (який включає розробку і прийняття нормативно-правових актів органами публічної влади всіх рівнів); організаційний (який включає структурне управління державною молодіжною політикою як в вертикальному так і горизонтальному напрямках); економічний (система фінансування); інформаційний (управління статистичною звітністю, даними соціологічних моніторингових досліджень, організація інформаційно-просвітницької діяльності, створення єдиного інформаційного поля для всіх суб'єктів).

Ефективність реалізації державної молодіжної політики залежить від наявності науково-обґрунтованої концепції, послідовної та постійної її реалізації та взаємодії всіх структур, які формують та реалізують державну молодіжну політику.

Погірко О.І.

*Полковник юстиції, радник начальника Генерального штабу –
Головнокомандувача Збройних Сил України*

ВОЕННА ДОКТРИНА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

В умовах формування засад внутрішньої і зовнішньої політики, становлення державних інституцій та Збройних сил незалежної України певну роль відіграла і перша Воєнна доктрина. У той же час перша Воєнна доктрина України через об'єктивні обставини мала істотні недоліки і вимагала суттєві доробки.

По-перше, Воєнна доктрина була прийнята у період, коли ЗС України перебували у стані глибоких трансформаційних перетворень в умовах постійного зменшення можливостей держави забезпечувати ЗС України потрібного рівня всім необхідним. У цих умовах доцільно було приймати Воєнну доктрину перехідного періоду, розраховану на певний термін часу.

По-друге, зберігаючи де-факто позаблоковий та нейтральний статус, Україна покладала на власні Збройні сили виконання завдань відбиття можливої агресії з боку будь-

якої держави, з повітряно-космічного простору, суші або моря, тобто вона планувала завдання, що притаманні військовій коаліції або наддержаві.

По-третє, Воєнна доктрина може бути реальною й ефективною тільки в тому випадку, якщо найвищі органи законодавчої і виконавчої влади мають чітку стратегію внутрішнього розвитку країни, визначилися з питань зовнішньої політики, і ця лінія керівництва держави має тверду підтримку широких верств населення.

На нашу думку для оновлення Воєнної доктрини України необхідно, насамперед, чіткіше визначитися із її поняттям. Що хочеться бачити і визначити ним, які основні офіційні погляди покласти в основу? А це базові положення, які відносяться не тільки до теорії, а й до практики військової справи.

У цьому контексті слушне, на наш погляд, визначення Воєнної доктрини як «прийнята в державі на певний період система поглядів про мету, характер можливої війни, на підготовку до неї країни і збройних сил та засобів до ведення воєнних дій».

В основі оновленої доктрини мають акумулюватися найважливіші доктринальні положення, зокрема, про загрози воєнній безпеці, завдання; політичні та правові основи їх реалізації за певних загрозливих умов; військово-стратегічні, військово-економічні та військово-технічні основи.

Структурно Воєнну доктрину доцільно викласти: з преамбули, основної частини й епілогу, а основну частину із чотирьох блоків.

Можливо виділити загальні положення, висновки з оцінювання воєнно-політичної обстановки; загрози національним інтересам у воєнно-політичній обстановці; загрози національним інтересам у воєнній сфері; основні завдання Збройних Сил України та інших суб'єктів забезпечення обороноздатної держави; можливості Збройних Сил України, необхідні для виконання завдань та напрями їх досягнення; ресурсне забезпечення.

Важливо визначити використання збройних сил (функції та завдання в умовах різних криз, головний вид їх воєнних дій, основні форми використання; будівництво та розвиток, структура та чисельність, склад сил швидкого реагування; війська територіальної оборони і резерв.

Погоджуючись із викладеними у фаховій літературі аргументами, у основному блоці доцільно розмістити воєнно-політичні настанови, серед яких, окрім визначення Воєнної доктрини, повинні знайти своє віддзеркалення доктринальні погляди, які будуть окреслені в оновленій Стратегії національної безпеки України, а також наведені у прийнятому Законі України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», зокрема про наміри України за умов позаблоковості не брати участі у військово-політичних союзах; своїм пріоритетом визначити участь у вдосконаленні та розвитку європейської системи колективної безпеки; продовжувати конструктивне партнерство з Організацією Північного договору та іншими військово-політичними блоками з усіх питань, що становлять взаємний інтерес; запобігати конфліктам у регіонах, що межують з Україною та врегулювати їх; утримуватися від загрози силою або її застосування проти територіальної цілісності або політичної незалежності будь-якої іноземної держави і про своєчасність та адекватність вжиття заходів щодо захисту національних інтересів України від реальних та потенційних загроз.

Не було б зайвим, на наш погляд, тут офіційно занотувати і доктринальний погляд про те, що Україна не визнає війну як засіб вирішення міжнародних проблем, не має територіальних претензій до жодної держави і не бачить в жодному на народів образ ворога; ніколи першою не почне бойових дій проти будь-якої країни, якщо не стане сама об'єктом агресії. А у разі воєнної загрози змушена буде дати адекватну відсіч будь-якій збройній агресії, звідки би вона не наступила.

Враховуючи аргументовану думку фахівців, в одному із головних розділів Воєнної доктрини, доцільно викласти характеристику воєнно-політичної обстановки, перелік воєнних небезпек і загроз, які визначають головне спрямування воєнної політики держави і напрями діяльності її суб'єктів для забезпечення воєнної безпеки, у першу чергу Сил безпеки і оборони, як їх все частіше зараз називають. На наш погляд, до переліку зазначених загроз мають бути віднесені лише загрози і виклики суто «воєнного характеру», як визначено в Законі України «Про основи національної безпеки України».

При цьому, об'єктивно застерігається фахівцями, зазначені загрози та виклики, повинні прив'язуватись до конкретної держави або організації. Доцільно визначити і шляхи організації системи воєнної протидії будь-якій військовій агресії. Важливою рисою Воєнної доктрини повинна бути її спрямованість на запобігання воєнним конфліктам. Очевидно, нова Воєнна доктрина України на час її прийняття повинна повною мірою відображати рішення воєнно-політичного керівництва держави, з урахуванням суспільної думки. Таким чином проголошений курс на позаблоковий статус держави вимагає коригування оборонної політики України.

Житарев Є. В.

*Нікопольський факультет Національного університету «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри державно-правових дисциплін*

ЕВОЛЮЦІЯ МОДЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ЙОГО АДАПТАЦІЯ ДО СУЧАСНИХ УМОВ

Існують різні тенденції розвитку модельного законодавства. Згідно однієї – модельні нормативні акти зароджуються поступово, протягом тривалого часу та відображають потреби суспільства на певній стадії його розвитку. Згідно іншої – модельні нормативні акти зароджуються стихійно, безсистемно та супроводжуються неясністю правових перетворень, великою кількістю суб'єктів правотворчості і правозастосування з невизначеною компетенцією.

Батьківщиною модельної законотворчості можна вважати Сполучені Штати Америки, для яких характерна перша тенденція. Ще в XIX столітті у США Адвокатська асоціація штату Алабама визнала, що значні відмінності в законах різних штатів створюють плутанину. У 1890 році Нью-Йоркська асоціація адвокатів створила спеціальний комітет з уніфікації законів, метою якого було вивчення законодавства різних штатів та аналіз конфліктів між існуючими законами. Цей комітет повинен був знайти найкращий інструмент уніфікації законів штатів. У 1892 році була створена Національна конференція